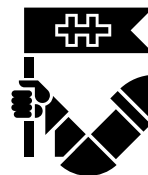

RN

Radničné noviny
Január 2023
1. číslo / 5. ročník

4-11

Meníme Nitru:
Parkovisko skoro za
stotisíc aj obnova parku

16-19

Rolex, Thorvi, Zeynep.
Aké mená sú dnes in
a ktoré naopak zanikajú?

Mesačník pre všetkých, ktorí majú radi Nitru

Noviny pre
slabozrakých

Investície do škôl:
ZŠ Škultétyho sa dočkala
novej kuchyne

4

Deťom na Základnej škole Škultétyho pripravujú obed v novej kuchyni

8-9

Zelenšia Nitra:

Vlani sme vysadili vyše 700 stromov

16-19

Rozhovor:

Šéfka matriky hovorí, že pribúdajú prípady, kedy si ľudia menia meno po zmene pohlavia

5

Obyvatelia Na Hôrke majú nové parkovacie miesta

11

Hlinený dukát prichádza do Nitry, pomôže ľuďom bez domova a chudobným

20

Požiar v Polygone:

Mesto v prvých hodinách roka pomáhalo štyrom desiatkam ľudí

[facebook/nitrimesto](https://facebook.com/nitrimesto)

[instagram/mesto_nitra](https://instagram.com/mesto_nitra)

Radničné noviny – mesačník pre všetkých, ktorí majú radi Nitru

Číslo 1/2023 | Ročník 5 | Vydáva: Mesto Nitra – Mestský úrad v Nitre, Štefánikova trieda 60, 950 06 Nitra | IČO: 00 308 307 | Adresa redakcie: Mestský úrad, Odbor komunikácie a propagácie, Štefánikova trieda 60, 950 06 Nitra, redakcia@msunitra.sk | Redakcia: Tomáš Holúbek – šéfredaktor, Timea Galová, Lenka Mareková, Roman Oravec, Mária Snopová | Grafická úprava: Roman Oravec | Tlač: Komárňanské Tlačiarne, spol. s r.o.; Bratislavská cesta 3012, 945 05 Komárno | Vyšlo: január 2023 | Náklad: 5 000 ks | Bezplatná distribúcia na verejne dostupné miesta v Nitre | ISSN 2644 -6073 | EV 5851/19.

Po novom bude v tomto roku mnoho vecí

EDITORIÁL

Po novom si zvykáme na číslo 3 v novom roku. Keď sa snažíme predstaviť si rok 2023, tak nám problém so zápisom inej číslovky na jeho konci pripadá ako úplne nepodstatný. Akosi podvedome cítime, že po novom nás valcuje pocit čoraz väčšej neistoty a nepredvídateľnosti. Nielen obyvatelia Nitry, ale ani vedenie mesta netuší, kam až vyskočia ceny za energie, do akých výšin dorastie inflácia či kedy sa skončí nezmyselná vojna u susedov, ktorá bezprostredne súvisí aj so šírením rastom cien.

Po novom ale nemusí hned' znamenať niečo zlé či znepokojivé. Po novom napríklad mesto v polovici februára organizuje obľúbené fašiangy plné uletených kostýmov, vtipných masiek a bujarej zábavy. V návale problémov s rekordnými cenami sme aj zabudli, že uplynulé dva roky sme fašiangy robiť nemohli, lebo tu šarapatil Covid.

Po novom sa zavádza hlinený dukát, ktorý môžete podarovať chudobným ľuďom s dobrým pocitom, že toto platidlo im zabezpečí stravu, sprchu a nocľah. A nie alkohol či cigarety.

Po novom Nitra zrejme nadobro povie nie ohňostrojom. Pripravený je materiál, ktorý má nezmyselnú zábavku z mesta úplne vylúčiť podobne, ako to už v roku 2016 spravilo hlavné mesto. Aby sa nestalo, že pár minút po Novom roku prídu desiatky ľudí o bývanie iba kvôli rozmaru niekoho, kto sebecky chcel oslavovať príchod roka s rachotiacimi petardami.

Po novom voňajú kuchynské linky na jednej z našich škôl, novotou sa leskne parkovisko Na Hôrke a nedočkavo na prvé puky čaká aj vyše sedemsto stromov, ktoré mesto vysadilo po celej Nitre. Nový bude aj Nový a Starý park, kde prebiehajú rozsiahle revitalizačné práce, vynovená bude lávka nad železnicou. Asi neprekvapí, že o všetkých týchto veciach sa – tak ako doteraz – dozvieme na stránkach Radničných novín. Aj tie však čakajú novinky.

Po novom budú Radničné noviny vychádzať v oveľa menšom náklade, na aký sme boli zvyknutí. Dôvodom je nielen naša snaha šetriť, ale tiež to, že sa snažíme premyslieť efektívnejší systém distribúcie novín tak, aby malo mesto nižšie náklady, no aby sa zároveň noviny dostali k vám, čitateľom, ktorí majú radi Nitru. Ako presne sa bude dať k ďalším číslam novín dostať, sa určite dozvieme. Komunikačný odbor mesta pripraví kampaň, ktorej cieľom bude dostať túto informáciu ku všetkým, čo majú o dianie v Nitre záujem.

Po novom sa menia noviny aj dizajnové. Vidno to hned' na titulnej strane. Naši šikovní dizajnéri, ovenčení Národnou cenou za dizajn, ktorú získali za celkovú vizuálnu identitu mesta Nitry, vymysleli i moderné šaty pre Radničné noviny. Veríme, že tak, ako si ľudia v meste obľúbili desiatky obrázkov s „nitrianskou rukou“ v rôznych situáciách, tak si obľúbia aj šmrncovný vzhľad novín, ktoré, verte či nie, vstupujú do piateho ročníka svojej existencie.

Tak si teda želajme, aby sme po novom mali čo najviac dobrých správ. Lebo tie značia, že sa nám v Nitre dobre žije. Šťastný nový rok.

Tomáš Holúbek, šéfredaktor

Menime Nitru	Menime Nitru	Menime Nitru	Menime Nitru
Menime Nitru	Menime Nitru	Menime Nitru	Menime Nitru
Menime Nitru	Menime Nitru	Menime Nitru	Menime Nitru
Menime Nitru	Menime Nitru	Menime Nitru	Menime Nitru

A photograph of a modern, light-colored building facade with large windows and balconies. The building is situated next to a paved area with a yellow and black striped curb. In the foreground, there is a large pile of light-colored gravel.

Radničné noviny

Mesto vynoví päť detských ihrísk

Vysúťažené firmy začnú s prácami čo najskôr, všetko závisí od počasia.

detské ihrisko na ulici Janka Kráľa

detské ihrisko na Hollého ulici

Mesto vysúťažilo dve firmy, ktoré vybudujú päť detských ihrísk. Výraznou zmenou prejde ihrisko na Tokajskej v mestskej časti Diely, na Novomeského na Klokočíne, v Starom meste prejdú obnovou dve ihriská, na Hollého ulici a na ulici Janka Kráľa. Chrenovčanov poteší obnova ihriska na Dlhej ulici. Predpokladaný termín ukončenia prác je 3 mesiace od ich začatia.

Maximálne náklady na základe uzatvorených zmlúv s vysúťaženými firmami:

detské ihrisko Tokajská	40 772 eur
detské ihrisko Novomeského	79 157 eur
detské ihrisko Janka Kráľa	61 197 eur
detské ihrisko Hollého	73 074 eur
detské ihrisko Dlhá	67 107 eur

Na ihrisku na Tokajskej ulici pribudnú agátové detské prvky a prvá 20-metrová lanová dráha pre deti od 3 do 14 rokov. Okrem preliezačky v tvare draka, novej hojdačky a šplhacej zostavy so sieťami budú doplnené nové dopadové plochy aj dve lavičky. Na Janka Kráľa sa vytvorí priestor pre pohybové aktivity a lezenie pre deti rôzneho veku. Preliezka so šmykačkou, kolotoč, točidlo aj tabuľa zatriaktívni ihrisko v tejto lokalite.

Deti na Dlhej sa budú tešiť z prekážkovej dráhy, hojdačiek, multifunkčnej zóny aj kolotoča. Súčasťou projektu sú lavičky, odpadové nádoby, navrhnuté sú aj nové stromy.

V centre mesta na Hollého aj na ihrisku na Novomeského doplní firma rôzne druhy hojdačiek,

vrátane spoločného detského sedenia.

„Mesto každoročne zabezpečuje spracovanie hodnotenia bezpečnosti vybraných detských ihrísk v jeho správe. Technický stav a prevádzkovú bezpečnosť hodnotí odborne spôsobilá osoba. Na základe výsledkov pasportizácie sa hodnotí perspektíva a aktuálny technický stav jednotlivých prvkov detských ihrísk. Následne mesto priebežne odstraňuje havarijné stavy, opravuje tiež najviac využívané ihriská,“ vysvetlil nám vedúci odboru životného prostredia Štefan Lančarič.

Timea Galová
foto: Roman Oravec

Začali práce v Starom parku: Bude z neho moderný park 21. storočia s rešpektom k jeho historickej hodnote

Park na Sihoti prechádza od minulého roka totálnou generálkou. Nová časť parku má väčšinu prác už dokončených. V tomto roku príde na rad stará časť parku. Táto revitalizácia sa svojim rozsahom zaraduje medzi najväčšie na Slovensku.

Rekonštrukcia začala koncom minulého roka, kedy zhotoviteľ pripravil stavenisko a oplotil časť parku. Práce mali byť realizované na dve etapy, na vyžiadanie investora sa park uzavrel celý. Prístupné ostalo okolie hospodárskeho domu a prevádzok Starého biskupského hostinca a Lavanda Caffé. Aktuálne firma realizuje búracie a demontážne práce a upravuje zeleň. Od marca začne s ošetrovaním drevín.

Park bude mať viacero menších prvkov, bude prehľadnejší

„Súčasný stav je chaotický mix priestorových motívov a funkcií, ktoré sa navzájom prelínajú a konkurujú si. Pôvodná citlivá veľkorysosť kompozície parku bola rozdelená do mnohých rozdrobených prvkov,“ popisujú autori projektu z renomovaného českého Ateliéru Krejčířikovi, ktorý pre mesto Nitra vypracoval návrhovú štúdiu. Podľa nej bude mať každé miesto svoju jedinečnú funkciu. Celý park tak bude prehľadnejší a v priestore bude možné realizovať viac aktivít bez toho, aby si vzájomne konkurovali.

„Starý park sme projektovali ako ideálny park,“ hovorí autorka projektu Kamila Krejčíříková z Ateliéru Krejčíříkoví.

Hlavná promenáda sa výrazovo vráti do podoby z 20. storočia

Opravia sa existujúce povrchy v parku. Zmení sa trasovanie niektorých cestičiek. Výraznou zmenou prejde hlavná promenáda, ktorá sa výrazovo vráti do svojej pôvodnej podoby zo začiatku 20. storočia. Pribudnú kvetinové výsadby, odpočinkové plochy i pikniková lúka. Srdce parku, ktorým je žabia fontána, sa kompletne zrekonštruuje. Vymení sa osvetlenie, mobiliár, zmení sa poloha zvieracej obory a zmení sa aj poloha detských ihrísk.

V Starom parku sa zabavia malí Nitrania, ale nájdete tu miesto aj na oddych

„Určite je tu dôležité detské ihrisko pre malé, ale aj pre veľké deti. Musí tam byť však aj pokojné miesto,“ hovorí Kamila Krejčíříková. Autori projektu sľubujú, že každý návštevník parku si tu nájde to svoje. Či už má rád pokoj alebo akcie typu grilovanie či premietanie filmu. Priestor Starého parku bude sezónne premenlivý. Záhony budú vyzerať každé ročné obdobie inak. Doplnia ich pohodlné ležadlá na oddych.

Lenka Mareková
foto: Lenka Mareková

Jesenná výsadba priniesla do Nitry viac ako dvesto nových stromov

Sadilo sa v mestskom parku, pri novom psom výbehu, ale aj na výpadovke z mesta, kde zeleň nahradila vizuálny smog.

Celkovo v minulom roku v Nitre pribudlo okolo 730 nových stromov. Z toho 390 bolo vysadených v rámci revitalizácie Brezového hája, 120 kusov už rastie v Novom parku a 15 pribudlo na Svätoplukovom námestí. Minuloročnú výsadbu radnica uzavrela náhradnou výsadbou.

V meste tak na jeseň pribudlo 212 stromov a 400 kríkov, trvaliek a okrasných tráv.

Kde boli kedysi bilbordy, dnes je nová stromová alej

Tridsať nových stromov vyrástlo na Bratislavskej ceste pri výpadovke z mesta. Vysúťažená firma ich vysadila v miestach, kde sa na jar minulého roka uvoľnili plochy po nepovolených bilbordoch. Novú takmer 1,5-kilometrovú alej tvoria jasene, platany a javory.

Nevkusne pôsobiace miesto vyzerá hneď inak, keď bilbordy nahradia stromy.

PRED

PO

Ikonická topoľová alej v parku sa vracia na svoje miesto

V polke decembra minulého roka mesto kompletne dokončilo výsadbu 60 nových stromov na strane mestského parku od Vodnej ulice smerom ku kúpalisku.

„Aby sme zachovali pôvodný ráz lokality, vysadili sme rovnaký druh stípvitej formy topoľa čierneho, ktorý sa v parku nachádzal. Ide o rýchlorastúce stromy, čiže približne do desiatich rokov môžeme očakávať podobný pohľad, na aký sme boli zvyknutí,“ vysvetľuje Štefan Lančarič z odboru životného prostredia.

Stromy v ikonickej topoľovej aleji, ktoré stáli na pozemkoch Slovenského vodohospodárskeho podniku, boli na konci životnosti a preto museli byť vyrúbané. Podľa odborného arboristického posudku mali približne osemdesiat rokov, čo je minimálne dvadsať rokov po ich životnosti a predstavovali bezpečnostné riziko pre návštevníkov parku. „Ďakujem odboru životného prostredia za skvelú prácu, obyvateľom mesta za trpezlivosť a pochopenie. Odstránenie starých topoľov bolo nevyhnutné kvôli bezpečnosti. Novým topoľom želám dlhý život,“ povedal primátor Nitry Marek Hattas.

Zazelená sa aj okolie nového výbehu pre psov

Psí výbeh pri rieke na Kasalovej ulici mesto dokončilo na jar minulého roku. Počas decembrovej náhradnej výsadby v jeho okolí vysadili dvadsať nových stromov. desať javorov a desať platanov bude návštevníkom výbehu, ale aj používateľom spoločnej cesty pre cyklistov a chodcov spríjemňovať pobyt najmä v letných mesiacoch.

Lenka Mareková
foto: Roman Oravec, Peter Mezei

Cyklistom povolili vstup na pešiu zónu natrvalo

To, že sem patria, je výsledkom disciplíny a tolerance cyklistov aj chodcov.

Od konca marca minulého roku mohli cyklisti jazdiť po pešej zóne nonstop. Toto povolenie bolo výsledkom rokovania mesta s Krajským dopravným inšpektorátom, platilo len na skúšku do konca roka.

Ešte pred marcom 2022 bol vjazd cyklistov na pešiu zónu zakázaný od 10.00 do 19.00. Krajský dopravný inšpektorát argumentoval priestorovými možnosťami pešej zóny, obával sa kolízií. Vlni povolenie vydal, ale len na skúšobnú dobu. Ak by to situácia vo vzťahu k bezpečnosti a plynulosti premávky vyžadovala, vyhradili si právo na zmenu, doplnenie alebo zrušenie dopravného značenia.

Mestská polícia ani Okresný dopravný inšpektorát v Nitre za skúšobné obdobie nezaznamenali na pešej zóne žiadne priestupky ani dopravné nehody, v ktorých bol účastníkom cyklista.

Mesto požiadalo o zachovanie schváleného dopravného značenia, ktoré umožňuje cyklistom jazdiť po pešej zóne bez časového obmedzenia a úspešne. Cyklisti teda môžu naďalej využívať celú šírku pešej zóny a spolu s elektrickými kolobežkami sa po pešej zóne môžu pohybovať rýchlosťou do 20 km/h, rovnako ako autá. Zásobovanie má povolený vjazd od 5. do 9. hodiny, maximálna povolená nosnosť je však už iba 3,5 tony (predtým to bolo až 7 ton).

Časovo neobmedzený vstup cyklistov na pešiu zónu je v súlade aj s mestským zastupiteľstvom schválenými odbornými strategickými dokumentami Plán udržateľnej mobility a Koncepcia rozvoja cyklickej dopravy v meste Nitra. „Prevádzky, ku ktorým majú prístup aj cyklisti, môžu mať viac zákazníkov a väčšie tržby. Zo zahraničných výskumov vyplýva, že pri porovnávaní rovnakého počtu okoloidúcich áut a cyklistov sa pri týchto malých prevádzkach zastaví a v nich nakúpi práve viac cyklistov ako okolo idúcich vodičov áut,“ dodal Ivan Janček z odboru dopravy.

Timea Galová
foto: Roman Oravec

Veľká rekonštrukcia Kina Palace

Objekt legendárneho kina, ktoré je dielom architekta Fridricha Weinwurma z roku 1925, mení svoj charakter. Začiatkom septembra mesto odovzdalo stavenisko vysúťaženej firme, ktorá začala s prácami. Spolu s poslancami mestského zastupiteľstva sme sa boli pozrieť na stavenisku.

Ako môžete vidieť na fotografii, v priestoroch firma realizuje búracie práce. Súčasťou prác je aj príprava na realizáciu prvého podzemného podlažia. Vznikne pod pôvodnou sálou, ktorú si diváci pamätajú z návštevy kina. S týmito prácami je spojená aj druhá fáza výskumu. „Začiatkom novembra minulého roka začal archeologický výskum v interiéri kina, ktorý realizuje Archeologický ústav SAV Nitra v súčinnosti s Krajským pamiatkovým úradom Nitra. Aktuálne sme v druhej fáze výskumu, čo predstavuje plošný výskum na úrovni prvého podzemného podlažia,“ približuje riaditeľka Kreativného centra Katarína Živanovič. Zároveň prebieha statický posudok konštrukcií po odkrytí vnútorného opláštenia.

Budova bývalého Kina Palace sa stane súčasťou vznikajúceho Kreatívneho centra Nitra (KCN). Priestor poskytne modernú multižánrovú sálu v centre mesta pre rôzne druhy súčasného aj tradičného umenia a kultúry (divadlo, tanec, hudba, multimédiá, film,

konferencie, prednášky, workshopy a iné) a kaviareň. Rekonštrukcia vo výške približne 2,7 milióna eur (95% financovaných z EÚ + 5% spolufinancovanie mestom Nitra) bude dokončená do konca roka 2023. Súčasťou projektu KCN je aj rekonštrukcia ďalších štyroch budov na Martinskom vrchu. Mesto Nitra na tento projekt získalo ešte v roku 2020 viac ako 15,5 milióna eur z EÚ a ministerstva.

Lenka Mareková
foto: Roman Oravec

V meste pribudlo dvadsať nových cyklostojanov

Počas decembra minulého roka mesto osadilo v deviatich lokalitách jednotlivých mestských častí nové verejné cyklostojany. Ide o miesta s neďalekou vybavenosťou a službami. Pozrite si prehľad lokalít:

Základná škola Fatranská - 2 stojany
Mariánska - 2 stojany
Štúrova - 2 stojany
Družstevná - 2 stojany
Potravínarská - 2 stojany
Považská - 2 stojany
Škultétyho - 2 stojany
Štefánikova - 2 stojany
Bývalý obchodný dom Prior - 4 stojany

S dopĺňaním cyklostojanov bude radnica pokračovať aj v tomto roku. V pláne je osadiť stojany v ďalších približne dvadsiatich lokalitách.

Lenka Mareková
foto: Roman Oravec

Poslanci schválili rozpočet na tento rok vo výške 91 962 840 eur

Schváleniu rozpočtu predchádzala úprava daní a poplatkov ako aj úsporné opatrenia na strane mesta. Viacerí poslanci ako aj hlavná kontrolórka mesta Nitry upozornili na neistotu, ktorá vychádza najmä z externých faktorov, ktorými sú zvýšenie cien energií, nárast inflácie či zvyšovanie spotrebiteľských cien. Napriek situácii je rozpočet mesta vyrovnaný a vznikol po vzájomnej dohode všetkých poslaneckých klubov.

Daňové priznanie k dani z nehnuteľnosti je potrebné podať do konca januára

Ak u vás nastala v priebehu roka 2022 zmena vo vlastníctve nehnuteľností alebo iné zmeny, ktoré sú rozhodujúce pre správne určenie dane, ste povinný najneskôr do 31. januára podať priznanie k dani z nehnuteľností.

Tlačivá na podanie daňového priznania k dani z nehnuteľností sú k dispozícii v klientskom centre na mestskom úrade alebo na www.nitra.sk.

Počas domácich hokejových zápasov je k dispozícii ďalšie parkovisko

Približne 150 parkovacích miest, ktoré sa nachádzajú v areáli futbalového štadióna, je sprístupnených počas konania hokejových zápasov HK Nitra. Nové parkovacie miesta budú sprístupnené hodinu pred a hodinu po zápase. Na mieste budú dopravu koordinovať policajti. Parkovacie miesta sprístupnila Nitrianska investičná spoločnosť na žiadosť poslancov. Opatrenie má vyriešiť problematickú situáciu s parkovaním počas zápasov, kedy návštevníci parkujú vo vnútroblokoch na Predmostí a na okolitých chodníkoch a cyklotrasách.

Z vianočných stromčekov spracovaných v kompostárni si budete môcť odobrať kompost

Nitrianske komunálne služby vyvážajú vianočné stromčeky spolu s odpadom z hnedých nádob od začiatku roka. Stromčeky môžete odnieť aj priamo do mestskej kompostárne v Krškanoch (Medzi vodami 13/C) od pondelka do piatku od 7:00 do 15:00 a v sobotu od 8:00 do 12:00.

Stromčeky skompostujeme a už v máji si z nich budete môcť odobrať kompost. V kompostárni skončili aj vetvičky z veľkých vianočných stromčekov, ktoré zdobili námestie a priestranstvá pred Sandokanom a Kinom Lipa. Tieto stromčeky mestu darovali obyvatelia. Na základe dohody im vrátíme spílené kmene stromov.

Výstava Scheerovi súčasníci na mestskom úrade

Pri príležitosti 121. výročia narodenia a 23. výročia úmrtia slovenského architekta Michala Maximiliána Scheera si máte možnosť vo vestibule úradu pozrieť reinkštaláciu výstavy Scheerovi súčasníci. Výstava je prístupná od pondelka do piatku počas otváracích hodín mestského úradu a potrvá do konca januára.

Nitre mierne klesol počet obyvateľov

Na začiatku roka 2023 žilo v Nitre 76 223 obyvateľov, čo nás radí na piate najväčšie mesto na Slovensku.

Žien bolo o výše štyritisíc viac ako mužov, v Nitre ich žilo 34 807, mužov bolo „iba“ 30 592. Chlapcov však žilo v Nitre o niečo viac ako dievčat, bolo ich 5 562, zatiaľ čo dievčat 5 262.

Najviac nás býva na Klokočine (17 456), potom na Chrenovej (14 358) a v Starom meste (11 589). Potom nasleduje Zobor (7 342). Najmenšou mestskou časťou sú

Mlynárce (586 obyvateľov). Nitra zaznamenala mierny úbytok obyvateľov oproti predošlému roku. Začiatkom

roka 2022 sme mali v Nitre 76 932 obyvateľov. Úbytok je teda 709 ľudí.

Počas benefičného koncertu vyzbierali 1 348 eur pre rodiny zasiahnuté požiarom v Polygone

V nedeľu 8. januára zorganizoval Spevácky zbor Lipka benefičný koncert, ktorý sa uskutočnil v Katedrále sv. Emeráma v Nitre. Repertoár 24-členného speváckeho zboru tvoria piesne hymnické, sakrálné, ľudové v spracovaní hudobných skladateľov a piesne rôznych hudobných období. Hostom koncertu bol Matej Benda. Výťažok z koncertu venoval zbor rodinám, ktoré 1. januára prišli o svoje bývanie kvôli požiaru bytového komplexu Polygon.

V útulku pre jednotlivcov s deťmi mali krajšie Vianoce

Každý dobrý skutok sa počíta! Najmä ak je to pre ľudí, ktorí to potrebujú... Vianočné darčeky od spoločnosti STILL s.r.o. potešili matky s deťmi v Útulku pre jednotlivcov s deťmi na Krčméryho ulici. Z hračiek a kníh mali pod stromčekom radosť deti vo veku od 2 do 18 rokov. Potravinám, drogérii a kuchynským potrebám sa naopak potešili ich mamy.

Situáciu so skládkami v Nitre môžete sledovať na novom webe

Prehľad o stave ich spracovania nájdete na stránke www.skladky.nitra.sk. Tá ponúka informácie o tom, koľko mesta eviduje nelegálnych skládok odpadu, koľko skládok bolo odstránených a iné štatistické údaje, ktoré sa týkajú tejto problematiky.

Pod týmto prehľadom nájdete rubriku Pomôžte vlastnými rukami, prostredníctvom ktorej sa môžete aktívne zapojiť ako dobrovoľník pri upratovaní nelegálnych skládok.

Obnova tržnice: Mesto má hotové ďalšie projektové dokumentácie

Vďaka 12-tisícovej dotácii z programu Obnovme si svoj dom ministerstva kultúry sa radnici v rámci tretej etapy obnovy Mestskej tržnice podarilo vypracovať prípravnú projektovú dokumentáciu k obnove fasády a projektovú dokumentáciu realizačného projektu vlhkostnej sanácie budovy. Nitrianska mestská tržnica je národnou kultúrnou pamiatkou s prioritným stupňom ochrany.

Patrí medzi top dvesto budov Slovenska. Zámerom je zachovanie autenticity jedinečnej architektúry kasární a zvýraznenie jej pamiatkovej hodnoty čiastočnou rekonštrukciou smerujúcou k regenerácii pôvodnej, pamiatkovo hodnotnej podoby.

Oslávime Svetový deň sprievodcov cestovného ruchu

Deň sprievodcov je každoročne 21. februára a približuje prácu ľudí, ktorí spoluvytvárajú dojem z navštívených turistických destinácií.

V tomto roku pre vás Turistické informačné centrum Nitra pripravilo tematickú prehliadku Po stopách sakrálnych pamiatok,

v ktorej odkryjeme tajomstvá viacerých kostolov v centre mesta a povieme si o ich zaujímavostiach. Od pondelka 20. februára bude v priestoroch TIC otvorená pre verejnosť nová detská zóna TICadlivo pre rodiny s deťmi. Malí aj veľkí návštevníci budú mať možnosť spoznať Nitrú s jej starými aj novými príbehmi, niečo nové sa naučiť alebo sa len tak zabaviť!

18. február / sobota / 15:00 / zraz pred TIC Nitra
Po stopách sakrálnych pamiatok
Pri príležitosti osláv Svetového dňa sprievodcov cestovného ruchu

20. február / pondelok 9:00 – 17:00 / TIC Nitra
Deň otvorených dverí
Interaktívno – edukačná zóna TICadlivo

Fašiangy: Výzva pre jarmočníkov

Fašiangový jarmok spojený s predajom tradičných zabíjačkových špecialít a všetkým, čo k fašiangom patrí, sa bude konať v sobotu 18. februára 2023 od 11:00 do 17:00 v rámci podujatia Nitrianske fašiangy. Záujemcovia o predaj sa môžu zaregistrovať cez internetovú stránku www.mestsketrhy.nitra.sk do 6. februára do 12:00.

Ľuďom v núdzi môžete darovať hlinený dukát

Aj by ste pomohli, len sa bojíte, že ľudia bez domova vaše peniaze minú na cigarety a alkohol? Hlinený dukát sa nedá zneužiť, nakúpiť si zaň môžu ľudia iba potraviny či nocľah.

Nové platidlo, ktorým si ľudia v núdzi zabezpečia, čo nutne potrebujú. Aj do mesta pod Zoborom prichádza hlinený dukát. Ide o projekt Diecéznej charity, ktorá požiadala o grant z dotačnej politiky mesta Nitry.

Špeciálne platidlo v hodnote jedného eura si už dnes môžete kúpiť na mestskom úrade alebo v Turistickom informačnom centre priamo na námestí. Pripravujú sa tiež automaty, ktoré vám vydajú dukáty. Tie potom môžete podarovať ľuďom v núdzi, napríklad tým, čo nemajú strechu nad hlavou.

„Hlineným dukátom si môžu zaplatiť potraviny v potravinovej výdajni na mestskej tržnici alebo v Dome charity sv. Rafaela na Štúrovej ulici. Môžu si ho tiež vymeniť za nocľah v Útulku pre bezdomovcov, ale aj za služby v útulku, ako je napríklad obed alebo sprcha,“ povedala Naďa Šimová, šéfka odboru sociálnych služieb na nitrianskej radnici.

Mesto tiež rieši možnú spoluprácu so súkromnými prevádzkami, ktoré by dukáty mohli vymieňať napríklad za občerstvenie. Samospráva vyzvala gastro prevádzky v širšom centre Nitry, aby sa do projektu zapojili. V prípade záujmu sa môžu prihlásiť na telefónnom čísle 0907 451 771.

Prečo mesto zvolilo tento spôsob pomoci? Podľa primátora Mareka Hattasa ide hlavne o to, aby ľudia neváhali pomôcť sociálne slabším obyvateľom, pričom dukáty sú ideálne riešenie práve preto, že sa nedajú nezmyselne minúť napríklad na návykové látky. „Na rozdiel od eur sú hlinené dukáty nezneužiteľné. Podarovaním dukáta pomôžeme zabezpečiť hygienu pre ľudí bez domova, možnosť prenocovať v teple a takisto aj jedlo. To sú veci, ktoré sú hlavne teraz v zime, mimoriadne potrebné,“ doplnil Marek Hattas.

Tomáš Holúbek
foto: ilustračné

TRIEDIM, TRIEDIŠ, TRIEDIME ...

Biologický odpad tvorí 30 - 45 % z celkového množstva komunálneho odpadu. Bioodpad nie je vhodné skládkovať nakoľko pri jeho rozklade vzniká skládkový plyn metán, ktorý prispieva ku skleníkovému efektu približne 21-násobne viac ako oxid uhličitý. Pri spaľovaní bio odpadu vznikajú nebezpečné škodliviny a jedy,

5. ČASŤ: BIOODPAD (HNEDÝ KONTAJNER)

Biologicky rozložiteľný odpad umiestňujeme do hnedých zberných nádob označených nápisom BIO alebo do záhradných či komunitných (sídlickových) kompostérov.

Do hnedých kontajnerov a kompostérov patrí: tráva, listie, kvety (rezané bez stužiek a drôtov), vypletá burina, drobné vetvičky z orezávania krovin a stromov, kôra zo stromov, hobliny, piliny, popol, štiepka, zvyšky z čistenia ovocia a zeleniny, prezreté ovocie, kávová usadenina, škrupiny z vajec.

Do hnedých kontajnerov a kompostérov nepatrí: mäso, tekuté potraviny (mlieko, riedke polievky), oleje, potraviny v obaloch, veľké kosti (hovädzie, bravčové), uhynuté telá zvierat, zvierací trus, chemicky upravené drevo, komunálny odpad, nebezpečné odpady.

Vedeli ste, že?

Výhodou kompostovania oproti pravidelnému vývozu kuchynských bioodpadov je, že pri ňom nevznikajú náklady na vývoz, prepravu a zhodnocovanie bioodpadov, nedochádza k znečisťovaniu ovzdušia zberovým vozidlom kvôli produkcii CO₂ (bioodpad sa zhodnocuje kompostovaním priamo v mieste jeho vzniku).

Občania Nitry si môžu odobrať hotový kompost z mestskej kompostárne. Kompost si môže občan odvieť vlastnou dopravou, pri odbere väčšieho množstva je potrebné dohodnúť si termín telefonicky: 0902 999 203.

Zásady správneho a efektívneho kompostovania

Veľkosť a skladba materiálov
Pri ťažšie rozložiteľných materiáloch (uhlikatých), ako sú drevo, tvrdšie časti zeleniny či stonky starších

rastlín platí základné pravidlo, že čím sú častice menšie, tým rýchlejšie sa skompostujú. Mäkké šťavnaté materiály (dusikaté) ako hnoj, pokosená tráva, kuchynský bioodpad sú ľahko rozložiteľné, preto nie je potrebné ich zmešovať. Platí, že dusikaté materiály musíme zmiešavať s uhlikatými a ich objemový pomer by sa mal približovať k 1:1.

Prístup vzduchu a vody
Kompostovanie je aeróbny proces – za prístupu kyslíka. Preto sa snažíme v maximálnej miere zabezpečiť dostatočné prevzdušnenie kompostovaného materiálu. To dosiahneme prekopávaním kompostu. Malo by sa prekopávať minimálne 1-2x počas doby rozkladu. Prekopávaním okrem prevzdušnenia zabezpečíme aj dôkladné premiešanie všetkých kompostovaných materiálov, čím sa zabezpečí rovnomernejší rozklad. Každé prekopanie urýchľuje rozklad.

Správna vlhkosť
Správna vlhkosť je nevyhnutnou požiadavkou správneho kompostovania. Ak má kompostovaný materiál nedostatok vlhkosti, proces sa spomaľuje alebo až zastavuje. Čím je hrubšia štruktúra zmesi materiálov, tým môže

obsahovať vyššiu vlhkosť a tým dlhšie trvá rozkladný proces. Čím je v komposte viac vody, tým je v ňom menej vzduchu (voda vytlačí vzduch z dutiniek). Správnu vlhkosť musíme kontrolovať a v prípade potreby ju doplniť (poliatím alebo vlhkým materiálom) alebo znížiť pridaním suchých a savých materiálov.

Kedy je kompost zrelý?

Vyzretý kompost je hnedej až tmavohnedej farby, jemnej hrudkovitej štruktúry, nezapácha, ale vonia ako lesná pôda. Je to

vysoko stabilné hnojivo. To znamená, že živiny sa do pôdy uvoľňujú len veľmi pomaly, takže za normálnych podmienok nedochádza k ich vyplavovaniu do podzemných vôd.

Informácie ku kompostovaniu v sídliskových kompostéroch

Veľkokapacitné kompostéry umiestnené pri bytových domoch sú určené pre obyvateľov, ktorí v danej lokalite bývajú. Ak do nich náhodný okoloidúci vhodí ohryzok, je to úplne v poriadku. O sídliskové kompostéry sa starajú zamestnanci

mesta – kompostmajstri. Tí dohliadajú na to, aby proces zrenia kompostu prebiehal správne. Vedľa každého veľkokapacitného kompostéra sa nachádza menší čierny plastový kompostér, ktorý slúži len ako zásobník na štiepku, ktorú kompostmajstri pridávajú podľa potreby do kompostu. Svoj bioodpad vkladajte výlučne cez dvierka na kompostéri, ďakujeme.

Martin Pavelka

foto: Roman Oravec

Zelená škola: projekt pre všetkých

Žiaci zo ZŠ Nábřežie mládeže sa v rámci tohto projektu zúčastnili kurzu na tému „odpady“.

Vo vzdelávacom centre Zaježová si počas troch dní testovali aktivity, ktoré budú v rámci rovesníckeho vzdelávania skúšať na svojich školách. Formou hier a kvízov si obohatili svoje znalosti o separovaní, recyklovaní a vzniku odpadu. Spolu

s ďalšími účastníkmi zo slovenských škôl si rozobrali a porovnali, čo v škole na danú tému už stihli urobiť a čo ich ešte čaká. Navzájom si vymenili nápady a žiaci sa dohodli na ďalšej komunikácii a spolupráci. Aktuálne majú nitrianski žiaci zmapované, koľko rôzneho druhu odpadu vzniká na ich škole. Cieľ majú jasný – znížiť jeho množstvo!

V predchádzajúcom období pracovali na ZŠ Nábřežie mládeže s témou „potraviny“, aktuálne je to „odpad“. Okrem týchto dvoch tém si môžu školy zapojené do projektu vybrať z ďalších zaujímavých oblastí: voda, energia, doprava a ovzdušie, zeleň a ochrana prírody a zelené

obstarávanie.

Do projektu sa môžu zapojiť všetci žiaci, zamestnanci školy aj rodičia.

Zelená škola je environmentálny výchovno-vzdelávací program určený pre materské, základné, stredné i špeciálne školy, ktoré chcú zmeniť seba a svoje okolie. O problematike životného prostredia sa totiž nestačí len učiť, je nevyhnutné zmeniť najprv naše konanie.

Mária Snopová

foto: Lenka Šišmičová – ZŠ Nábřežie mládeže

Šéfka matriky Janka Rybárová: José a Melody už nie sú zvláštne mená, zaujali ma Rolex a Ra

Rolex, kde je Ra? Nevie, išla niekam s Thorvi. Nezmyselný dialóg? Ani nie. Na nitrianskej matrike zaregistrovali aj takéto nezvyčajné mená. O tom, čo všetko denne vybavuje matrika, sme sa rozprávali s jej šéfkou. JANKA RYBÁROVÁ je vyštudovaná chemička, ktorá zistila, že aj láska je vo svojej prapodstate chémia, a preto sa pred vyše štvrtstoročím vzdala svojej práce v laboratóriu a svoj pracovný čas odvtedy venuje napríklad aj zalúbencom vstupujúcim do manželstva.

O TOM, AKÉ MENÁ DÁVAME DEŤOM

Hovorí sa, že matrika sprevádza občana od narodenia až po úmrtie.

- Je to tak. Matričná agenda je založená hlavne na zápisoch o narodení, sobášoch a úmrtí. Tieto zápisy fyzicky robíme do matričných kníh. Dodatočne sa tam dopisuje aj všetko, čo sa potom deje v živote človeka. Keď sa dieťa narodí, zapíše sa do matriky, aj keď človek odchádza z tohto sveta, zapíše sa to. No a medzitým sa tam píše i to, že sa zosobášil alebo rozviedol.

V roku 2025 budú matriky oslavovať 130. výročie matrik na Slovensku. Predtým matričné záznamy neboli potrebné?

- Do roku 1895 sa na farských úradoch viedli cirkevné matriky, štátne matriky existujú od októbra 1895. Údaje sa ešte aj dnes zapisujú do kníh, ktoré sto rokov ostávajú na matrike a po sto rokoch sa odovzdávajú do štátneho archívu.

Stále platí, že keď chcem riešiť matriku, musím prísť osobne?

- Niektoré veci sa už dajú vybaviť aj elektronicky, hlavne čo sa týka narodení, od roku 2022 nám už aj pôrodnice posielajú elektronicky hlásenia o narodení dieťaťa.

Keď sa tak pozerám na tú vašu hrubú 200-stranovú matričnú knihu, ktorú máte otvorenú na stole

a vidím záznamy v nej, napadá mi, či je podmienkou pre matrikára aj to, aby vedel pekne písať.

- No mal by. *(smiech)* Písmo by malo byť čitateľné. Navyše, matriky sa píše podľa zákona písaným písmom.

Keď ste si prvýkrát sadli k matričnej knižke, museli ste prispôbiť vaše písmo tomu, aké potom vidíme v matričnom zázname na nitrianskej matrike?

Storočná matričná kniha

- Trošku určite áno. Je to také isté písmo ako keď deti chodia do školy a učia sa pekne doťahovať oblúčiky v každom písmenku. Ale je pravda aj to, že rokmi sa to písmo predsa len trošku vypíše... *(smiech)*

Čiže Janka Rybárová v súkromí píše inak ako Janka Rybárová v práci?

- Ale viete čo, veľmi už ani nie. Za tie roky si človek už zvykol. Mnoho ľudí ale už písané písmo neovláda, kombinujú malé tlačené a malé písané písmenká, vidno to napríklad

pri malom písanom ,k' alebo pri veľkom písanom ypsilone. Akurát dnes som zapisovala talianske priezvisko, ktoré obsahovalo pre nás nie celkom obvyklé písmeno ,q'.

Natrafili ste už na matričný záznam, v ktorom bol problém po matrikárovi prečítať?

- Áno, stane sa. Dáme hlavy dokopy a lúštíme, každá z kolegýň si povie názor a keď sa zhodneme, tak problém je vyriešený.

Ak sa narodí dieťa počas dovolenky alebo v zahraničí, kde sa dieťa zapisuje? Keď napríklad idem s tehotnou manželkou na dovolenku na druhý koniec republiky a predčasne sa mi tam narodí dieťa, na ktorej matrike ho mám dať zapísať?

- Vždy sa zapisuje podľa miesta narodenia, nie podľa trvalého pobytu. Príslušná matrika má potom oznamovaciu povinnosť na evidenciu obyvateľov podľa pobytu matky. Dnes je už výhoda v tom, že matriky sú elektronicky prepojené. Ak bude neskôr toto dieťa potrebovať vydať rodný list, nemusí už ako kedysi cestovať tam, kde sa narodilo, stačí prísť na najbližšiu matriku a tam mu jeho rodný list z inej matriky vydajú. Elektronické zápisy sú v systéme od roku 1995, staršie zápisy tam nie sú, ale pri vyžiadaní sa do systému nahrávajú a sprístupnia sa aj pre ostatné matriky.

O TOM, AKO SA ZAPISUJÚ MENÁ

Žiadal niekto o zmenu mena na základe zmeny pohlavia?

– Keď si niekto zmení pohlavie, tak skoro vždy žiada aj o zmenu mena, má na to aj nárok zo zákona. Neurobia tak ľudia iba v prípade, že majú nejaké neutrálne meno, ktoré môže byť pre muža aj pre ženu, napríklad Alex. Čo sa týka prípadov zmien mena pre zmenu pohlavia, momentálne je trochu stúpajúca tendencia, za minulý rok sme mali päť takýchto žiadostí.

Dnes už zákon neukladá koncovku –ová, keď ste žena. Menia si priezvisko aj ženy, ktoré boli v minulosti nútené mať takúto koncovku?

– Sú aj také prípady, ale nie je ich veľa. Možnosť zmeniť si priezvisko však majú, podľa mňa to nerobia, lebo sú už na to svoje priezvisko zvyknuté. Skôr sa teraz stáva, že ženy, ktoré práve uzatvárajú manželstvo, chcú mať priezvisko manžela bez prechýľovania, tak požiadajú o to, aby boli zapísané bez koncovky –ová. Takých prípadov je veľa. Platí sa tu iba poplatok 5 eur za vydanie nového dokladu, za samotný úkon sa neplatí.

Máme uzavretý rok 2022. Aké mená dávali rodičia deťom v uplynulom roku najčastejšie?

– Najpopulárnejšie mená u chlapcov boli Jakub, potom Michal a Samuel. Z dievčenských to bola Sofia, Ema a Eliška. To boli vlani najpoužívanéjšie mená v Nitre. Nových Jakubov sme mali vlani v Nitre tridsaťšesť a Sofií dvadsaťtri. Ide o dlhodobu obľúbené mená. Držia sa kratšie mená, hlavne u žien, ako napríklad Mia, Nela, Nina, Hana. Predtým zvykli byť Natália, Karolína, Viktória, ale posledných desať rokov sa nám opakujú tieto kratšie mená.

A kde sú tie klasické ženské mená typu Anna, Katarína, Terézia?

– Veľmi málo žien dostáva dnes takéto meno, možno máme jedno alebo dve do roka. To isté platí aj pre kedysi populárne mužské mená ako napríklad Jozef a František, dnes je chlapcov s takýmto menom veľmi málo. Niektorí rodičia sa ale rozhodujú tak, že práveže nechcú pre svoje dieťa tie obľúbené mená, argumentujú tým, že keď potom ich dieťa ide do škôlky a má tam šesťsedem Samuelov.

Existuje nejaký web so zoznamom všetkých mien na Slovensku, podľa ktorého si môžem vybrať meno pre dieťa?

– Vznikla kalendárová komisia, ktorá patrí pod ministerstvo kultúry. Reagovala na požiadavky rodičov s deťmi s netradičnými menami, ktorí sa sťažovali, že ich deti nemajú meno v niektorých kalendároch, nebolo to jednotné. Komisia vydala zoznam, tam sa dá pozrieť aj netradičné meno a to, kedy má jeho nositeľ meniny. Rovnako by to už malo byť jednotné aj vo všetkých kalendároch.

Aký je váš názor na fakt netradičné mená typu Servác, Pankráč? Niektorí hovoria, že zbytočne zaberajú miesto v kalendári, pretože skoro nikto sa tak nevolá.

– Ťažko sa k tomu vyjadriť, možno starší ľudia majú také mená.

Dnes je úplne bežné, že v jeden deň je v kalendári viacero mien.

Na Slovensku sa zo zákona môžu dať dieťaťu maximálne tri krstné mená. Čo sa potom píše do dokladov?

– Niekedy mohli dať rodičia až tri mená, tak to bolo v rodnom liste, no nie v dokladoch. Dnes už aj zákon upravuje, že ak má niekto dve alebo tri mená, má ich rovnako uvedené aj v občianskom preukaze.

Nemôžu potom nastať problémy napríklad pri kupovaní letenky? Na stránke prepravcu máte dve políčka, no ak máte tri krstné mená plus priezvisko, tak čo tam dáte? Človek si môže hodiť mincou, aké meno si uvedie.

– Áno, takéto praktické problémy môžu nastať. Z mojej skúsenosti ale môžem povedať, že tri krstné mená dajú rodičia veľmi zriedkavo, aj dve krstné mená dávajú málo, i keď v niektorých štátoch sú dve krstné mená bežne zaužívané.

Napríklad v Británii potom dieťa používa iba jedno meno, to, ktoré sa mu viac páči.

– Áno, vidíme to aj pri sobášoch cudzincov, keď majú obrad u nás. V rodnom liste majú dve alebo aj tri krstné mená, v pase ale iba jedno – to, ktoré aj používajú.

Tieto dámy zapisujú vaše údaje do matričných záznamov

Ako môžem pomenovať dieťa? Asi si nemôžem len tak zobrať ľubovoľné slovo a označiť ním novorodeniatko. Aké sú teda pravidlá?

- Existuje zákon o mene a priezvisku, kde je to presne dané. Dievčaťu napríklad nemôžete dať chlapčenské meno, takisto to nemôže byť domácka podoba alebo hanlivé meno. Pokiaľ ide o zahraničné mená, tak musíme zistiť, či ide o bežné meno určené pre muža alebo ženu. Ak to nevieme zistiť, musí rodič doniesť potvrdenie z veľvyslanectva danej krajiny, že to žiadané meno je v tejto krajine menom buď pre chlapca alebo pre dievča.

Zachytil som všelijaké pokusy o mená pre dieťa, napríklad Western pre dievča, no problém so zápisom mali aj rodičia, ktorí žiadali pre svoje dievčatko meno Máša. To síce existuje, ale nie je oficiálnym menom, ide o skrátenú formu.

- Ak zistíme, že niekde na Slovensku to meno už existuje, tak ho zapíšeme, vtedy s tým nie je problém. Horšie je, ak v databáze také meno nefiguruje, vtedy postupujeme aj v spolupráci s rodičmi, ktorí kontaktujú ambasády.

Vy ste ako prišli k menu Janka?

- Janka je aj oficiálne, je Jana aj Janka. Asi to moji rodičia vtedy tak nahlásili v pôrodnici a na matrike to tak zapísali. Dnes už je napríklad aj meno Hanka.

Za tých 26 rokov na matrike tu musíte mať plno absurdít. Povedzte najkurióznejšie mená, s akými ste sa za ten čas stretli.

- Ťažko povedať, človek keď je v tom denne, tak na kuriózne mená aj zabudne. Za minulý rok som si robila pomôcku, aby som na menej časté mená nezabudla. Zaujalo ma mužské meno Rolex. Mysleli sme si, že nie je povolené, ale bolo. Z dievčenských sme mali také krátke a veľmi netypické meno Ra. Zvláštne boli aj ženské mená Thorvi či Zeynep alebo mužské Arche.

Popri nich sú už José a Melody celkom bežné mená.

Kedy sa dá zmeniť meno? Keď sa mi napríklad nepáči to už spomínané meno Servác?

- Žiadosť sa podáva na okresnom úrade, musíte tam uviesť dôvod. Robí sa to rozhodnutím v správnom konaní. Ešte sme sa nestretli s prípadom, že by niekomu nepovolili zmeniť meno.

O KURIÓZNYCH SOBÁŠOCH

Aké ste zažili najkurióznejšie sobáše? Matrikárka zo susedných Čiech napríklad absolvovala vodácku svadbu, kedy oddávala mladomanželov z móla, spomenula si aj na sobáš, kedy sa pár zoznámil cez internet a naživo sa prvý raz videl až na svadbe.

- Až takéto kuriózne sobáše sme asi nemali. To, ako sa pár zoznámil, neskúmame, ale minimálne sedem dní pred sobášom si musia podať žiadosť na matrike a doložiť potrebné doklady, musia prehlásiť, že poznajú svoj zdravotný stav, dohodnúť sa na priezvisku. Takže možnosť, že sa uvidia po prvý raz na sobáši, nie je. Na školení nám hovorila kolegyňa, že mali pár, ktorý chcel sobáš na Lomnickom štíte, no oni to odmietli, pretože aj podľa zákona nemôže zamestnávateľ vyslať zamestnanca tam, kde by mu hrozila ujma na zdraví. V lete chcú mať sobáše tam, kde bude aj hostina, je to pre nich praktickejšie – sobášny akt sa potom uskutočňuje vonku.

Je to pre vás väčšia oštara ísť von alebo je to pekný zážitok?

- Už to máme zabehnuté. V lete je takýchto výjazdov samozrejme viac, niekedy aj 2-3 miesta v jeden deň. Je to trochu náročnejšie, keď to je v tom najväčšom lete. Mužom často tečie pot po tvári, stalo sa aj nám, že sme nevedeli ani čítať. Museli sme tiež

použiť slnečné okuliare, lebo obradný stôl bol nasmerovaný proti slnku. Chodíme do reštauračných zariadení, ale nie do súkromných domov. Aj zákon totiž hovorí, že sobáš musí mať určitú úroveň. Možno to neskôr aj u nás bude ako v Amerike, možno za to budú v budúcnosti zodpovedné agentúry a matrika bude zodpovedná iba po právnej stránke. Ktovie.

Asi najsmutnejšie sú sobáše kvôli ohrozeniu života...

- Áno, chodíme sobášiť aj do nemocnice alebo do domova dôchodcov. Ak je človek v zlom stave, tak sa ide výnimočne aj k nemu domov. Vlni sme mali sobáš aj vo väznici.

Ako si spomínate na covidové sobáše?

- Boli tam veľké obmedzenia aj pokiaľ ide o prekrytie dýchacích ciest, aj pokiaľ ide o počty účastníkov. Niektorí si v tom čase aj trikrát preložili sobáš. Svadieb bolo výrazne menej.

A sobáše, ktoré vám utkveli v pamäti?

- My vnímame, ako ten svoj veľký deň prežívajú snúbenci. Pamätám si zreých ľudí, ktorí uzatvárali druhé manželstvo. Muž bol tak dojatý, že sa rozplakal. Bolo vidno, že sa ľúbia aj vo vyššom veku, a to dojalo aj nás. Dobré nám tiež padne, keď snúbenci vnímajú, čo im hovoríme, lebo niektorí sú akoby boli hlavou niekde inde a pristupujú k sobášu tak, že to chcú mať čím skôr za sebou. Rada si spomínam na sobáše koncom 90. rokov, keď som začínala sobášiť. Vtedy boli skoro všetky sobáše oveľa väčšie. Obradná miestnosť bola plná, stálo sa aj po bokoch. To už pominulo. Možno to bolo aj tým, že išlo o generáciu, v ktorej sa narodilo veľa detí.

Tomáš Holúbek
foto: Roman Oravec

Obrovský požiar bytov vypukol hodinu po novom roku

Mesto reaguje na nešťastie spôsobené pravdepodobne pyrotechnikou. Chce zmeniť nariadenie, po novom by sa v Nitre zábavná pyrotechnika nemala - podobne ako v Bratislave - používať vôbec.

Desiatky ľudí museli krátko po začiatku roka 2023 evakuovať z bytov v Polygone. Budovu zachvátil požiar pravdepodobne pre zábavnú pyrotechniku, ktorú niekto odpaľoval na streche.

Hasiči s požiarom bojovali skoro desať hodín. Nikto neutrpel vážnejšie poranenia, škody sú však obrovské, vyšplhali sa na tri milióny eur.

Prípado má v rukách polícia. Tá už pozná meno muža, ktorý pyrotechniku odpaľoval.

Na požiar reagovalo aj mesto Nitra. Poskytlo rozsiahlu pomoc rodinám, ktoré zasiahlo nešťastie. Zároveň ale pripravilo aj návrh nariadenia, ktorým by sa mala v Nitre úplne zakázať zábavná pyrotechnika. Podobné nariadenie platí už v Bratislave. V hlavnom meste ho zaviedli ešte v roku 2016.

„Zámerom predloženého návrhu je predchádzať podobným situáciám, ako bol požiar vzniknutý na prelome rokov v objekte Polygon a mnohým ďalším poškodeniam v obytných zónach a na verejných priestranstvách v dôsledku používania zábavnej pyrotechniky,“ píše sa v návrhu všeobecne záväzného nariadenia. Text pripomína, že pre zábavnú pyrotechniku trpia seniori, malé deti, obyvatelia s poruchou autistického spektra, zvieratá, znečistené

je ovzdušie aj pôda, škody po silvestrovej noci sú aj na majetku obyvateľov a mesta.

AKO POMÁHALO MESTO ĽUĎOM ZASIAHNUTÝM POŽIAROM?

- Ešte počas požiaru začalo mesto s prvou pomocou ľuďom zasiahnutým týmto nešťastím. Otvorili sme budovu mestského úradu, kde sme poskytovali bezprostrednú pomoc štyrom desiatkam evakuovaných obyvateľov. K tomuto riešeniu sme pristúpili, pretože horelo iba niekoľko metrov od mestského úradu.

- Zabezpečili sme zasadnutie krízového štábu, ktorý v ranných hodinách na Nový rok vyhlásil na území Nitry mimoriadnu situáciu. Na základe toho sme mohli aktivovať ďalšiu pomoc.

- Následne sme poskytli núdzové ubytovanie v mestskej budove na Levickej ulici všetkým, ktorí nemali kam ísť. V týchto priestoroch

mali okrem strechy nad hlavou zabezpečené šatstvo, hygienu aj stravu.

- Keďže niektorí obyvatelia prišli pri požiari úplne o všetko, v ďalších hodinách sme im pomáhali aj s takými vecami, ako je napríklad vybavovanie nových dokladov.

- Nakontaktovali sme ich tiež na organizácie pomáhajúce rôznymi formami, napríklad finančnou zbierkou. Konkrétne ide napríklad o občianske združenie Lexras, ktoré vyhlásilo finančnú zbierku, vďaka ktorej združenie jednej z rodín

pomôže zaplatiť prvý nájom v nových priestoroch.

- Spravili sme aj internú finančnú zbierku medzi zamestnancami mesta a poslancami mesta.

- Ľudí ochotných pomôcť materiálne sme nasmerovali na združenie Podaj mi ruku, ktoré pôsobí na tržnici, kde sa zhromažďovali rôzne potrebné materiálne veci.

- So Slovenským červeným krížom sme spolupracovali okrem iného aj na zbierke oblečenia, drogérie a ďalšej materiálnej pomoci.

- V spolupráci s realitnými kancelárkami sme pomáhali nájsť rodinám, ktoré stratili strechu nad hlavou, vhodné nové bývanie (prenájmy v iných priestoroch).

- O všetkých formách pomoci sme informovali opakovane a rôznymi komunikačnými kanálmi tak, aby sa informácie dostali k tým, ktorí pomoc od mesta potrebovali.

Tomáš Holúbek
foto: Roman Oravec

Výbory mestských častí informujú

VMČ č. 6 – Zobor, Dražovce

Vážení priatelia, „zimné prázdniny“ a Nový rok sú za nami. Deti plačú za prírodným ľadom a snehom, dospelí sa tešia, že šetria energie a mesto Nitra posypovú soľ. Vonku zúri chrípka - Covid a v spoločenských priestoroch plesová sezóna. Keď ešte aj v januári lietajú vonku neohrozene muchy a dvojčíferná inflácia, tak asi predsa len nie je niečo v poriadku. Netreba ani jednu generáciu na to, aby sme si všimli túto razantnú zmenu klímy. Múdre hlavy tvrdia, že spejeme do doby ľadovej, otázka je, či zatiaľ cez nás neprejde púšť. V zrkadle týchto informácií je skoro nepodstatná informácia, že bol schválený na rok 2023 priškrtený rozpočet mesta Nitry, aj za cenu kompromisov zvyšovania niektorých položiek v príjmovej časti rozpočtu. Rozbeh nových investičných akcií očakávame po zverejnení záverečného účtu mesta Nitry za rok 2022. Zatiaľ poctivo zhromažďujeme aj podnety od občanov a tých potrieb vo VMČ č. 6 je neúrekom. Otvorenie nového kreatívneho centra budovaného v areáli zoborských kasární v prvom štvrtroku 2023 bude udalosť

hodná povšimnutia. Veľmi ľúto mi je, že pilotný projekt prenosnej, ekologickej, samoobslužnej sauny pri zoborskom jazierku sa túto zimnú sezónu zatiaľ nezrealizoval. Vylepšiť náladu verejným financiam mesta Nitry by mali otvorené nové „výzvy“ cez fondy, na zhodnocovanie nehnuteľností a budovanie ekologickej infraštruktúry.

V novom roku 2023 vám želim veľa zdravia a pracovných úspechov.

Miloslav Hatala

VMČ č. 7 – Chrenová, Janíkovce

Milí obyvatelia mestskej časti Chrenová a Janíkovce, v prvom rade sa chceme ako výbor mestskej časti poďakovať poslancom a členom, ktorí pôsobili vo volebnom období 2018-2022 za ich prácu, kde prispeli svojou činnosťou k zlepšeniu života v našej mestskej časti. Dňa 15. 11. 2022 dostali poslanecký mandát p. Košťál, p. Štefek, p. Kršiak, p. Oremus, p. Sitkey, p. Špoták a p. Horváth. Sekretári ostali naďalej p. Gráfová a p. Drgoňa. V priebehu januára sa navrhnu členovia do Výboru mestskej časti č. 7 Chrenová, Janíkovce

z radov občanov, ktorí budú na najbližšom mestskom zastupiteľstve schválení.

Medzi najdôležitejšie priority budú patriť opravy miestnych komunikácií (cesty a chodníky), revitalizácia zelene, obnova respektíve nové detské ihriská (lokálne) ako i mobiliár, bezbariérové priechody, doplnenie priechodu pre chodcov vo vybraných lokalitách, reorganizácia dopravy pri ZŠ Nábřežie mládeže a ZŠ Topolovej, atď.

Vzhľadom na šetrenie financií na meste Nitra a s tým spojený nárast energií za rok 2022 ako i zvýšenej inflácii, bude veľmi ťažko pokryť všetky požiadavky občanov v našej mestskej časti. Pevne veríme, že spoločnými rozhodnutiami sa nám podarí v čo najväčšej miere vám pomôcť.

V neposlednom rade nám dovoľte popriať vám do nového roka 2023 zdravie, šťastie, pokoj v rodine a veľa pracovných a osobných úspechov

Peter Košťál

Kreatívnymi aktivitami nabitý záver roka

Široká ponuka workshopov a dielní prilákala desiatky účastníkov z Nitry, ale aj mimo nej, ktorí pôsobia v kreatívnom priemysle alebo chcú rozbehnúť svoje podnikanie. Aj takéto služby ponúkame v novovzniknutom kreatívnom centre v rámci Akadémie KKP.

www.kreativnecentrumnitra.sk

Lab stencil, linoryt a sieťotlač

V decembri prebiehal v Kreatívnom centre Nitra Lab stencil, linoryt a sieťotlač. Účastníci sa naučili nové analógové techniky na šírenie obrazu. Následne si vytvorili vlastné grafické návrhy, ktoré si pomocou týchto techník preniesli na textil. Medzi účastníkmi sme mali študentov, hobby výtvarníkov, profesionálov, ale i podnikateľov, ktorí si na našom Labe vytvorili merch s pridanou umeleckou hodnotou. Jedným z nich bol aj Peter Dlhý, predajca značkovej kávy, ktorý sa s nami podelil o svoje dojmy z Labu.

Prečo si sa prihlásil na náš Lab stencil, linoryt a sieťotlač?

„Milujem dizajn. Pri pražení kávy sa potrebujem dotýkať vecí a rovnako som sa chcel dotknúť ďalšej veci, po ktorej túžim, a to naučiť sa sieťotlač. Veľmi ma prekvapil Pali Prekop z Primátu, že pridal aj linoryt, kde viete vytvoriť kreatívne veci. Sieťotlač ma úplne dostala, pretože sa pri nej môžete hrať s farbou a vytvoriť si vlastný dizajn. Oslovilo ma to natoľko, že som si vytvoril merch pre moju značku kávy, ktorým som potlačil tričká, rifle, čiapky a všeličo iné.“

Čo by si odkázal budúcim účastníkom, ktorí možno váhajú nad prihlásením?

„Bolo to perfektné. Odporúčam každému, kto sa chce prihlásiť cez Kreatívne centrum Nitra na nejaký program, pretože nedostane len informácie, ale celý balíček, ktorý vás úplne pohltí. Neodnesiete si odtiaľ iba teóriu, ale budete súčasťou celého kreatívneho procesu.“

Workshop s Danielom Hevierom na tému: Ako sa živiť kreativitou

Vďaka KCN sme mohli v Nitre privítať básnika, prozaika, textára, dramatika, výtvarníka a autora literatúry pre deti a mládež. Uznávaný slovenský umelec prijal pozvanie lektorovať trojhodinový interaktívny workshop. Účastníci prešli rôznymi témami, cvičeniami, ale i pohybovými aktivitami, ktoré, ako tvrdí Daniel Hevier, sú neodmysliteľnou súčasťou kultúry a kreatívneho priemyslu. Počas sobotného popoludnia sme rozvoj kreatívneho myslenia podporovali rôznymi spôsobmi. Napríklad sme sa snažili prostredníctvom hudby navnímať myšlienku a naopak prostredníctvom výtvarného menia sme chceli myšlienku vyjadriť. Následne sme sa pokúsili ju posunúť na ďalšiu úroveň. Začali sme sa venovať myšlienkam, ktorú vyjadril iný účastník, ktorého sme nikdy predtým nestretli. Prešli sme cez psychológiu, fotografiu, tvorivé písanie a mnohé iné. Veríme, že sa účastníkom otvorili dvere do sveta kreatívneho priemyslu a tešíme sa na ďalšie workshopy pre verejnosť.

Vernisáž Srdce Nitry

Od vzniku KCN sme mali myšlienku spojiť kreatívcov v Nitre. Nechceli sme sa zameriavať len na konkrétnu skupinku, ale najst čo najviac ľudí,

ktorí chcú jednoducho niečo vytvoriť. Tak vznikol nápad s háčkováním štvorcov, z ktorých by postupne mohlo niečo vzniknúť. Workshopy sa postupne zaplňali ženami a mužmi rôzneho veku a profesií. Vytvorili sa kamarátstva, ale i naozaj veľký počet uháčkovaných štvorcov. Vďaka tejto aktivite sa už v januári môžete tešiť na umelecké dielo vytvorené práve vďaka týmto verejným workshopom, na ktorom participovali všetci účastníci – háčikári.

Veronika Neumannová
foto: Veronika Neumannová

Kalendár podujatí – február

1. február / streda

19.30
Kinoklub Nitra / Synagóga

20.00
Matt Storm + Gonso DJ set / Music a Cafe

3. február / piatok

18.00
Hokejový zápas HK Nitra – HK Poprad / TipSport Aréna

18.30
Láska, sex a dane / DAB

18.30
Návšteva v Linči / DAB

20.00
Koncert ZUŠ Reunion / Music A Cafe

4. február / sobota

16.00
Latino worky a tančiareň / Tanečná škola House of Dance

17.00
Rojko – divadelné predstavenie / Nové divadlo

18.30
Nevesta alebo Zdá sa, že hrmí / DAB

20.00
koncert Jana Krištof Lehotská s kapelou / Music a Cafe

20.00
At once duo / Jazz Caffé

6. február / pondelok

17.00
Nitrianska diskusia o transparentnosti miestnej samosprávy / Gio café

18.30
Testosterón / DAB

19.30
Winter Latino Courses/ Domof Creativity

7. február / utorok

18.00
Dramaturgický úvod / v kaviarni DAB

18.00
Kúzlo Perinbaby – muzikál / Synagóga
Vstup voľný

18.30
Kutlochy / DAB

Výstava Aqua Therm / Agrokomplex
výstava potrvá do 10.2.

8. február / streda

10.00
Kúzlo Perinbaby – muzikál / Synagóga
Vstup voľný

18.30
Kutlochy / DAB

19.30
Kinoklub / Synagóga

9. február / štvrtok

18.30
Meno / DAB

20.00
E.G.O. Group s hosťom Tomášom Kutkom / Music a Cafe

10. február / piatok

18.00
Dramaturgický úvod / v kaviarni DAB

18.30
Nádej zomiera posledná / DAB

19.00
Ako ich nezabiť ONE MAN SHOW Petra Gecika / Music a Cafe

19.30
TOHC Show vol. 20 / Nová pekáreň

20.00
Valentin Oldies Party / Artin

11. február / sobota

18.00
Dramaturgický úvod / v kaviarni DAB

18.30
Rozsobáše / DAB

20.00
koncert Bluewine / Music a Cafe

12. február / nedeľa

15.00
Dlhý, Široký a Bystrozraký / Staré divadlo Karola Spišáka

17.00
Let it sound & Oskar Rózsa / Synagóga

13. február / pondelok

10.00
Rozsobáše / DAB

18.00
Dramaturgický úvod / v kaviarni DAB

18.30
Nevesta alebo Zdá sa, že hrmí / DAB

14. február / utorok

18.30 – 19.45
Valentínska cyklojazda / Svätoplukovo námestie

18.00
hokejový zápas HK Nitra – HC'05 Banská Bystrica / TipSport Aréna

18.30
Láska, sex a dane / DAB

19.30
Kinoklub Nitra / Synagóga

15. február / streda

18.30
Vlastníci / DAB

16. február / štvrtok

18.30
Testosterón / DAB

17. február / piatok

18.00
Dramaturgický úvod / v kaviarni DAB

18.30
Kým nastane ticho / DAB

20.00
Zeus a Herný Tóth / Music a Cafe

Výstava Nitrado Shows / Agrokomplex
výstava potrvá do 19.2.

18. február / sobota

9.00
Prednáška Zachráň ma mami – prvá pomoc deťom / Motolino

11.00–17.00
Nitrianske fašiangy / Svätoplukovo námestie

15.00
prehliadka Po stopách sakrálnych pamiatok / zraz pred TIC Nitra

17.00
Kozliatka a vlk od 3 rokov / Nové divadlo

18.30
Povolanie pápež / DAB

19.30
Cutting Edge – Acornhoek @Nitra / Mariatchi

20.00

Valentínska Latino Party / Tanečná škola Nexum

19. február / nedeľa

15.00
Danka a Janka / Staré divadlo Karola Spišáka

16.00
hokejový zápas HK Nitra – HC Slovan Bratislava / TipSport Aréna

18.00
prednáška Stopovanie po celom svete / Music a Cafe

20. február / pondelok

9.00 - 17.00
Deň otvorených dverí v Interaktívno – edukatívnej zóne TICadlovo / Turistické informačné centrum

18.30
Povolanie pápež / DAB

22. február / streda

18.00
Klavírny recitál Wojciecha Waleczeka / Synagóga
Vstup voľný

23. február / štvrtok

17.40
koncert Traktor, Kreyson a Alkohol – Metal Tour roka 2023 / PKO Nitra

18.30
Jozef a jeho zázračný farebný plášť / DAB

24. február / piatok

20.00
koncert Doogie White & Band / Music a Cafe

25. február / sobota

6.00–12.00
Starožitnícke a gazdovské trhy / Agrokomplex

10.00–20.00
Na nitrianskej svadbe / Synagóga

18.30
Jozef a jeho zázračný farebný plášť / DAB

19.00
Fabriq MMA 2/ Mestská športová hala

26. február / nedeľa

4.00 – 10.00
Burza exotov a Farmárske trhy / Agrokomplex

16.00
hokejový zápas HK Nitra – HKM Zvolen / TipSport Aréna

27. február / pondelok

18.30
Vlastníci / DAB

28. február / utorok

17.40
koncert Traktor, Kreyson a Alkohol – Metal Tour roka 2023 / PKO Nitra

18.30
Meno / DAB

19.00
Bagarov kvíz / DAB

19.30
Kinoklub Nitra / Synagóga

V novembri nás navždy opustili títo Nitrania

Jaroslav Bafrnec
vo veku 75 rokov

Žofia Bilková
vo veku 86 rokov

Margita Brezinová
vo veku 85 rokov

Hedviga Brozmanová
vo veku 87 rokov

Magdaléna Buchová
vo veku 82 rokov

Jaroslav Cintula
vo veku 75 rokov

Róbert Čanaky
vo veku 67 rokov

Peter Drahoš
vo veku 68 rokov

Mária Dreveňáková
vo veku 82 rokov

Emília Dubajová
vo veku 89 rokov

František Dubík
vo veku 74 rokov

Ladislav Fúška
vo veku 72 rokov

Miloš Gajdoš
vo veku 58 rokov

Margita Gálisová
vo veku 88 rokov

Michal Godár
vo veku 29 rokov

Beáta Gubišová
vo veku 72 rokov

Božena Hánová
vo veku 86 rokov

Ladislav Hecceg
vo veku 74 rokov

Tibor Hipp
vo veku 60 rokov

Jozef Hlinický
vo veku 77 rokov

Ján Hreha
vo veku 47 rokov

Karol Hubáček
vo veku 87 rokov

Ludmila Janíčková
vo veku 74 rokov

Darína Jozafová
vo veku 88 rokov

Anton Juríček
vo veku 75 rokov

Matilda Juriková
vo veku 72 rokov

Ernest Kolde
vo veku 82 rokov

Jozef Kóša
vo veku 59 rokov

Helena Krkošková
vo veku 88 rokov

Anna Kuchárová
vo veku 58 rokov

Iveta Lakatošová
vo veku 59 rokov

Matej Látečka
vo veku 32 rokov

Daniela Lincmaierová
vo veku 70 rokov

Ivan Malecký
vo veku 79 rokov

Alena Maruniaková
vo veku 46 rokov

Mária Matúšková
vo veku 63 rokov

Dušan Medo
vo veku 67 rokov

Terézia Miklášová
vo veku 78 rokov

Anna Miklošová
vo veku 81 rokov

Irena Mráziková
vo veku 88 rokov

František Novotný
vo veku 83 rokov

Marta Pahulyiová
vo veku 89 rokov

Mária Palatická
vo veku 81 rokov

Olga Pallyaová
vo veku 82 rokov

Július Papp
vo veku 67 rokov

Kamila Potisková
vo veku 85 rokov

Oldřich Ptáček
vo veku 89 rokov

Júlia Sedláčková
vo veku 87 rokov

Ľuboš Smida
vo veku 59 rokov

Daniel Strapáč
vo veku 65 rokov

Ján Surovka
vo veku 79 rokov

Helena Svítačová
vo veku 81 rokov

Hedviga Szabová
vo veku 85 rokov

Miriám Šišková
vo veku 48 rokov

František Šranko
vo veku 68 rokov

Štefan Švihel
vo veku 79 rokov

Marian Točka
vo veku 66 rokov

Adriana Vargová
vo veku 87 rokov

Richard Vass
vo veku 55 rokov

Alžbeta Velká
vo veku 73 rokov

Eva Zaujecová
vo veku 61 rokov

V decembri nás navždy opustili títo Nitrania

Terézia Adámeková
vo veku 88 rokov

Hildegarda Augustovičová
vo veku 88 rokov

Katarína Bádovská
vo veku 87 rokov

Dezider Balko
vo veku 78 rokov

Magdaléna Benešová
vo veku 70 rokov

Alžbeta Bieliková
vo veku 80 rokov

Anton Bledý
vo veku 73 rokov

Juraj Blížik
vo veku 66 rokov

Róbert Bobek
vo veku 53 rokov

Ján Butora
vo veku 88 rokov

Mária Červenká
vo veku 94 rokov

Teofil Čurgali
vo veku 84 rokov

Eduard Dobai
vo veku 81 rokov

Mária Ficová
vo veku 80 rokov

Eva Forgáčová
vo veku 58 rokov

Ján Gaál
vo veku 78 rokov

Agnesa Galová
vo veku 82 rokov

Milan Hajdúšek
vo veku 55 rokov

Veronika Hašuková
vo veku 73 rokov

Božena Hrašková
vo veku 85 rokov

Emília Hrnčárová
vo veku 78 rokov

Alena Hronecová
vo veku 58 rokov

Mária Hubová
vo veku 83 rokov

Július Chaternuch
vo veku 55 rokov

Alžbeta Jakubíková
vo veku 91 rokov

Mária Janovčíková
vo veku 87 rokov

Jozefa Káčerová
vo veku 87 rokov

Helena Kamenská
vo veku 95 rokov

Július Kaňa
vo veku 81 rokov

František Kišš
vo veku 73 rokov

Mária Klučárová
vo veku 87 rokov

Ľubomír Kopecký
vo veku 65 rokov

Štefánia Košuthová
vo veku 92 rokov

Jozef Kovarik
vo veku 55 rokov

Tibor Kučerka
vo veku 77 rokov

Zuzana Kundraciková
vo veku 95 rokov

Štefan Kunkela
vo veku 64 rokov

Irena Labudová
vo veku 94 rokov

Marián Lacika
vo veku 62 rokov

Mária Lacková
vo veku 93 rokov

Viera Lachká
vo veku 86 rokov

Štefan Lakatoš
vo veku 56 rokov

Angelika Lakatošová
vo veku 51 rokov

Antónia Ludvigová
vo veku 75 rokov

Pavel Maťo
vo veku 84 rokov

Peter Mikulášik
vo veku 56 rokov

Mária Moučková
vo veku 82 rokov

Štefan Orechovský
vo veku 64 rokov

Ladislav Pilo
vo veku 60 rokov

Ján Píros
vo veku 74 rokov

Štefan Poláček
vo veku 86 rokov

Ján Poltársky
vo veku 86 rokov

Emília Ptáčková
vo veku 87 rokov

Jozef Purdiak
vo veku 62 rokov

Jozef Rekoš
vo veku 86 rokov

Gizela Rožková
vo veku 90 rokov

Emil Slíž
vo veku 77 rokov

Ladislav Starovič
vo veku 89 rokov

Vladimír Studený
vo veku 78 rokov

Jozef Sýkora
vo veku 78 rokov

Oliver Šebo
vo veku 38 rokov

Mária Škablová
vo veku 91 rokov

František Škvarka
vo veku 82 rokov

Eleonóra Švihelová
vo veku 74 rokov

Alojz Tomašek
vo veku 72 rokov

Irena Tóthová
vo veku 92 rokov

Terézia Turanová
vo veku 86 rokov

Mária Vachová
vo veku 72 rokov

Pavel Vnučko
vo veku 83 rokov

Miroslav Votruba
vo veku 61 rokov

Vendelín Vrbiak
vo veku 71 rokov

Anna Zaoralová
vo veku 86 rokov

	RÁDIUM (ZN.)	3	PLOŠNÁ MIERA	PRI- KRYVKA	OBRNENÝ TRANS- PORTÉR (VOJ. SKR.)	ZVÁZOK ĽANU ALEBO KONOPI		ŠUMIVÉ VINO	UKAZO- VACIE ZÁMENŮ	MENO OĽGY		OBYVATEĽ ÍRSKA	1	KTORÍ
RAD PÍSMEN							ZÁKLADNÁ ČÍSLOVKA				CITO- SLOVCE UDIVU			
PRIESKUMY VEREJNEJ MIENKY							STAROGR. BOH VETROV ZLATO (ZN.)				RYKOT (EXPR.) PRACUJÚ S MOTYKOU			
POMÔCKY: OPO, ITEM, KYTA	DĹŽKA ŽIVOTA VAJČKO VŠI				ODBOBNÍK V TAKTIKE							GRÉCKE PÍSMENO VRODENÝ INŠTINKT		
ZNAČKA MAR- GARINU					DOPRAVNÝ PROSTRIE- DOK					PREDPONA (LIEČBA VÝTAŽ- KAMI)				UMÝŤ OMYŤ
PARAF- ANO- NYMA			STREŠNÁ KRYTINA	HMATAL, (NARE- COVO)						TEP				
PRÁVE TAK (KNÍŽ.)										KONZER- VUJEM DYMOM				
ÚDAJE										 MASŤ	OSOBNÉ ZÁMENŮ KAŠOVITÉ HROZNO			
ZATYKAČ (ZASTAR.)										DRÁHA, TRASA				
	SORTA VINICA	RUŽOM- BEROK (ECV) LENŽE								ROZUM			REME- SELNÍK	UPRAVÍ HREBENOM
ŽENSKÝ ČASOPIS					NÁSTROJ NA SÍTIE		MPZ POĽSKA	LOTOR	OTĽKOL	HLAS KUKUČKY AKÉSI (HOVOR.)				
OTĽKU						ZÁRODOK ORGANIZ. SPOJENÝCH NÁRODOV					OTÁČAJ ZHON			
POPRAVCA				CHOVATEĽ HOLUBOV RÍMSKYCH 1500								VODNÁ ELEKTRÁREN (SKR.) POPEVOK		
KEĎ			MAŠKRŤA (KNÍŽ.)				2							
ŽIJE			MAJSTROV- SKÝ STUPEŇ V DŽUDE				PLECHOVÉ NÁDOBY							

Na Zobore vznikol niekedy v rozmedzí rokov 800 - 880 prvý kláštor na území Slovenska, benediktínsky Kláštor sv. (tajnička 1), ktorý v roku 1468 zničili poľské vojská. Ku kláštoru sa viažu najstaršie zachované písomnosti na Slovensku - Zoborské listiny z rokov 1111 a 1113. Kláštor bol centrom náboženského, verejnoprávneho a kultúrneho diania benediktínov, ktorí sa zaslúžili o rozvoj poľnohospodárstva, remesiel a vinohradníctva. V roku 1691 dostal nitriansky biskup Blažej Jaklín a jeho brat (tajnička 2) od cisára Leopolda I. povolenie postaviť kláštor pre kamaldulský rád – odnož benediktínov. Vznikol tak Kláštor sv. Jozefa. V roku 1782 bol rád kamaldulov rozpustený a (tajnička 3) kláštora prenesený do Budapešti a kňazského seminára v Nitre.

Mesto
Nitra

Meno, priezvisko:

Telefónne číslo:

Zapojte sa do súťaže o tri publikácie o Nitre
Riešenie krížovky spolu s kupónom a vašim
telefónnym číslom pošlite do 28. 2. 2023 na adresu:

Mestský úrad, Odbor komunikácie a propagácie,
Štefánikova trieda 60, 950 06 Nitra alebo e-mailom
na redakcia@msunita.sk

Výhercov budeme kontaktovať telefonicky.

Members of the city council approved 2023 budget

The approval of the budget was preceded by an adjustment of taxes and fees, and saving measures on the part of the city. Several council members, as well as the chief inspector of the city of Nitra, drew attention to uncertainty, which is mainly due to external factors, such as an increase in energy prices, an increase in inflation or an increase in consumer prices. Despite the situation, the approved budget of EUR 91,962,840 is balanced and was created by mutual agreement of all council member groups.

Property tax return by the end of January

If there has been a change in ownership of real estate in 2022 or other changes that are decisive for the correct determination of tax, you are obliged to submit a real estate tax return by 31st January at the latest. The forms are available in the client centre at the municipal office or at www.nitra.sk.

Devastating fire of the Polygon multifunctional object

On Sunday, 1st January, the city declared an emergency situation in connection with the fire in the town centre. Despite its magnitude, it did not cause any casualties. One person was hospitalized. The fire broke out at about 2:30 AM, and the firefighters battled it for more than four hours.

The town of Nitra started with first aid to people affected by this disaster during the fire. Since the fire burned a few meters from the municipal office, it provided immediate assistance to four dozen evacuated residents during the New Year's night. Three families, who had nowhere to go, used emergency accommodation in a city building on Levická Street. In these premises, roof over their heads, clothing, hygiene and, of course, food are provided for. In January, the fund-raiser concert of the singing ensemble Lipka raised 1,348 euros for families affected by the fire. More information on how to help them can be found at www.nitra.sk.

There are 20 new bicycle stands in the city

Last December, the city installed new public bicycle stands in nine locations of individual city districts. These are places with nearby amenities and services in Chrenová, in the Old Town, in Čermán and Klokočina.

In the autumn, more than 200 new trees were added

They were planted in the city park, next to the new dog run, but also on the access road into town.

In total, about 730 new trees were added in Nitra last year. 390 of them were planted as part of the revitalization of the Brezový háj, 120 are already growing in the Nový park and 15 were planted at Svätopluk Square. Last year's planting plan was closed by the town hall with compensatory planting. In the autumn, 212 trees and 400 shrubs, perennials and ornamental grasses were added to the city.

Additional parking is available during home hockey matches

Approximately 150 parking spaces located in the football stadium area are open during hockey matches of HK Nitra. New parking spaces will be available one hour before and one hour after the match. Traffic will be coordinated by police. Parking spaces were made available by the Nitra Investment Company at the request of the city council. The measure is supposed to solve the problematic situation with parking during matches, when visitors park in the courtyards of residential complex Predmostie and on the surrounding sidewalks and cycling routes.

Compost from Christmas trees for free

Nitra municipal services have been removing Christmas trees together with waste from brown containers since the beginning of the year. You can also take them directly to the municipal composting plant in Krškany (Medzi vodami 13/C) from Monday to Friday from 7:00 AM to 3:00 PM and on Saturday from 8:00 to 12:00 AM.

Trees are going to be processed by Nitra municipal services. In May, compost will be available in the composting plant.

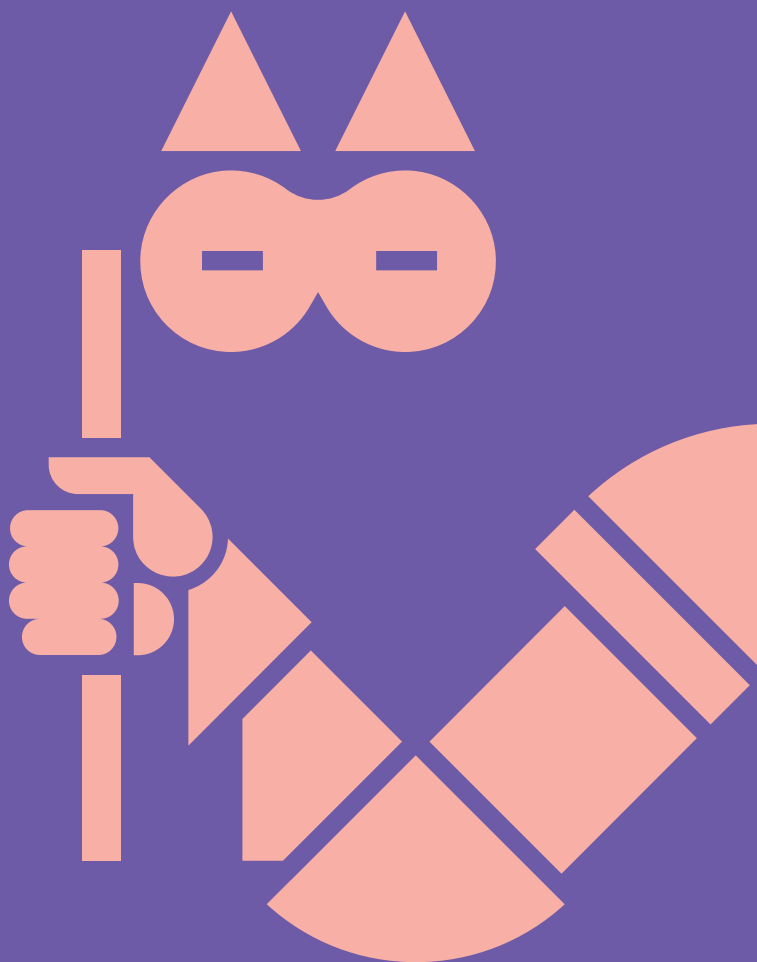
Association Storm also addresses citizens' initiatives

In cooperation with the city, Association Storm implements the project Safely in the Community, under which it ensures regular collection of used syringes from the streets in our city, disposes of syringes thrown into the Fixpoint safety container or deals with found syringes reported by residents. From January to November 2022, 43 syringes were removed during 11 collections and after notification by citizens. The bus and railway stations and the surroundings of the labour office are the locations where the most syringes were found. 40 needles were inserted into the Fixpoint container. A syringe finding can be reported by phone at 0905 788 275 or e-mail info@zdruzeniestorm.sk.

Nicer Christmas at the shelter for individuals with children

Every good deed counts! Especially if it's done for people who need it. Christmas gifts from company STILL s.r.o. delighted mothers with children in the shelter for individuals with children on Krčmériho Street. Children between the ages of 2 and 18 were delighted to find toys and books under the Christmas tree. Their mothers were pleased to get food, drugstore products and kitchen utensils.

Nitrianske fašiangy

18. február / sobota / od 11:00
začiatok fašiangového sprievodu o 15:00
Pešia zóna a Svätoplukovo námestie v Nitre

